

πολιτῶν αὐτῶν, ἐλευθερίας, εἶναι καὶ κατὰ τὴν διανοητικὴν καὶ κατὰ τὴν ἠθικὴν ἀνάπτυξιν ὅποιοι καὶ πρὸ τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος. Ἴσως μάλιστα δὲν κατακριθῶμεν ἐπὶ ὑπερβολῇ ἂν εἴπωμεν ὅτι πολλοὶ εἶναι καὶ σήμερον ὅποιοι καὶ πρὸ μιᾶς καὶ ἡμισσίας ἑκατονταετηρίδος, ὅτε ὁ Τουρνεφόρτιος ἐπισκεφθεὶς τὸ Λίγαϊον περιέγραψεν αὐτούς. »

Ἡ εὐμενὴς λοιπὸν προσοχὴ τὴν ὁποίαν ἐπεκαλέσθημεν πρὸ τριῶν ἐτῶν γράφοντες περὶ ἀτμοπλοίας, ἐστράφη ἐπὶ τέλος εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐστράφη κατὰ πρῶτον παρὰ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ὁμογενῶν (*) ἔκφρασωμεν λοιπὸν πρὸς αὐτούς ὅλην ἡμῶν τὴν εὐγνωμοσύνην, καὶ φροντίσωμεν ἢ ἀπαντήσωμεν εἰς τὴν προθυμίαν αὐτῶν διὰ τῆς νοήμονος καὶ εὐσυνειδήτου, ὡς πρὸ μικροῦ εἴπομεν, διεξαγωγῆς τῶν συμφερόντων τῆς ἐταιρίας.

Πλὴν τῶν ἀτμοπλοίων τούτων καὶ ἡ κυβερνητικὴ κατασκευάζει ἄλλα διὰ τὸ ἴδιον αὐτῆς ναυτικὸν χαίρομεν δὲ τόσῳ μᾶλλον διὰ τὴν ἀπόρασιν ταύτην, καθόσον πρὸ τριῶν ἐτῶν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ μνημονοῦνθέντι ἄρθρῳ, πρῶτοι προτεινάμεν τὴν ἀνάγκην αὐτὴν, καταδείξαντες διὰ προπολογισμῶν καὶ συγκρίσεων ὅτι συμφέρει μάλιστα ἢ συντήρησις ἀτμοπλοίων.

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΜΑΛΙΕΙΟΥ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟΥ.

—ο—

Ἐν τῷ ΡΑ' φυλλαδίῳ τῆς *Παρδώρας* (15 Ἀυγούστου 1855, σελ. 337), εἴπομεν πῶς ἐπιστήθη τὸ Ἀμαλιεῖον Ὀρφανοτροφεῖον. Κυρίαί τινες συνέλαβον τὴν ἰδέαν τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀπορφάνωσιν πολλῶν ἐνδεῶν κορασιῶν ἕνεκα τῆς χαλάρας, ἢ δὲ γαλιηνοτάτης βασιλίσσης, ἐγκολπωθεῖσα προθύμως τὴν ἰδέαν αὐτὴν, ἔνευσε νὰ δεχθῆ τὴν προστασίαν τοῦ καταστήματος, καὶ ἐχορήγησεν αὐτῷ ἀξιόλογον χρηματικὸν κεφάλαιον ἐξήκοντα καὶ πέντε περίπου χιλιάδων δραχμῶν.

Ἡ προστασία λοιπὸν τῆς βασιλίσσης, καὶ ἡ σύντονος μέριμνα ἦν εὐδοκεῖ νὰ καταβάλλῃ εἰς τὴν συντήρησιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ φιλανθρώπου τούτου ἰδρύματος, εἶναι ἢ ἀσφαλεστέρῃ ἐγγύησις ὅτι θέλει εὐδωθῆ, καὶ ὅτι ἐξ αὐτοῦ θέλουσι παραδειγματισθῆ καὶ

(*) Δίετιον εἶναι νὰ ὀνομάσωμεν τὰ μέλη τῶν ἐπιτροπῶν ἅτινα ἐνησχολήθησαν ἐν Ἀγγλίᾳ εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῶν μετοχῶν. Ἐν Λονδίῳ Ἰ. Κατσεβίτης, Λ. Μελάς, Σ. Μπαλλῆς, Μ. Ροδοκανάκης, Π. Τζιτζίκας, Σ. Μαυρογιάννης, Α. Κ. Ἰωνίδης. Ἐν Μαγνηστρίᾳ, Α. Ζίφρος, Ν. Νομικός, Ἰω. Ἀσλάν, Σ. Ι. Φραγκόπουλος. Ἐν Λιβερπούλῃ, Σ. Φραγκιάδης, Γρ. Τυμπας καὶ Π. Ροδοκανάκης. Μέχρι τῆς 18 Φεβρουαρίου, ὅτε ἐγράφησαν αἱ πρὸς ἡμᾶς ἐπιστολαί, ἐν μὲν Λονδίῳ εἶχον καταγεγραφῆ μετοχαὶ διὰ 300,000 δρ. ἀλλ' ὁ π ὁ δ ρ ο υ ς, ἐν δὲ Μαγνηστρίᾳ 200,000. Πόσαι δὲ ἐν Λιβερπούλῃ δὲν γνωρίζομεν εἰσέτι.

ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος ὡς ἤδη ἐγένετο ἐν Σύρα, εἰς τὸ νὰ συστήσῃ τοιαῦτα εὐεργετικὰ καταστήματα.

Ἄλλ' ἡ σύστασις τοῦ Ἀμαλιεῖου Ὀρφανοτροφείου, εἶχε κριθῆ ἀναγκαῖον νὰ γείνη λεληθῆτως, οὕτως εἰπεῖν, ἄνευ προγράμματος, ἄνευ οὐδεμιᾶς εἰδοποιήσεως, καὶ οἱ κατὰ τὴν Ἑλλάδα, μάλιστα δὲ οἱ ἐκτὸς αὐτῆς ὁμογενεῖς, πρῶτον ἔμαθον διὰ τῆς *Παρδώρας*, ἧτις μεταξὺ τῶν ὀργάνων τῆς Ἑλληνικῆς δημοσιότητος πρῶτη ὠμίλησε περὶ αὐτοῦ, τὰ περὶ τοῦ καταστήματος τούτου.

Καὶ ἀμέτῳς ὁ μὲν ἐν Μαγνηστρίᾳ Κ. Ν. Νομικός, οὕτινος τὴν φιλογενεὴν γνωρίζομεν καὶ ἐξ ἄλλων, καὶ ἰδίως ἐκ τῆς τελευταίας ἐνεργείας αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς εὐδωσείας τῆς Ἑλληνικῆς ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας, ἐπεμψε δι' ἡμῶν δύο αὐτοῦ συνεισφοράς εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Ὀρφανοτροφείου· αἱ δὲ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἀξιότιμοι Κυρίαὶ Δέσποινα Α. Ζίφρου, καὶ Πηνελόπη Α. Σεκιάρη, ἀποταθεῖσαι μετὰ πολλῆς προθυμίας εἰς ἄλλας Ἑλληνίδας, καὶ μεταδῶσαι μάλιστα ἐπίτηδες καὶ εἰς Λιβερπούλῃν, εἰσέπραξαν πρὸς ἀξιόλογον ἐκ δρ. 6,300, τὸ ὅποιον καὶ διεβίβασαν ἤδη εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Ὀρφανοτροφείου.

Ἐνῶ δὲ σπεύδομεν νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν πρὸς τὰς δύο φιλογενεῖς ταύτας κυρίας διὰ τε τὴν ἰδίαν συνεισφορὰν, καὶ διὰ τὴν φροντίδα ἣν ἀνθορμήτως κατέβαλον εἰς εἰσπραξίν συνδρομῶν, καθὼς καὶ εἰς τὰς ἄλλας τὰς συνδρομύσας φιλοτίμως, τῶν ὁποίων δημοσιεύομεν κατωτέρω τὰ ὀνόματα, θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ προσθέσωμεν ὀλίγας τινὰς παρατηρήσεις εἰς ὅσας ἐκοινοποιήσαμεν τὴν 15 Ἀυγούστου.

Τὸ διευθύνον τὸ Ὀρφανοτροφεῖον συμβούλιον πρέπει νὰ ἐνθυμῆται πάντοτε ὅτι δὲν διευθύνει κατὰστῆμα συστήθῃν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ συντηρούμενον ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἀνήκον εἰς αὐτό· ἀλλὰ συστήθῃν ὑπὸ ἐταιρίας, καὶ συντηρούμενον ὑπὸ ἐταιρίας, καὶ ἀνήκον εἰς ἐταιρίαν. Ὅ,τι δικαίωμα ἢ ὅ,τι χρέος ἔχει πᾶς ἑταῖρος, τὸ αὐτὸ δικαίωμα καὶ τὸ αὐτὸ χρέος ἔχουσι καὶ τὰ μέλη τῆς διευθύνσεως· ταῦτα ἔχουσι μάλιστα καὶ ἐν καθήκον περιπέσει, τὸ νὰ δικαιώσωσι τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἑταίρων οὔτινες ἀνέβησαν εἰς αὐτὰ τὴν διεύθυνσιν.

Οἱ ἑταῖροι λοιπὸν, ὡς συνεισφέροντες ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως τοῦ καταστήματος, ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτῶσι, καὶ τὰ μέλη τῆς διευθύνσεως ἔχουσι χρέος νὰ δίδωσι λόγον τῶν πεπραγμένων. Οἱ ἑταῖροι θέλουσι νὰ γνωρίζωσι πῶς κυβερνᾶται τὸ κατὰστῆμα καὶ ἡ περιουσία αὐτοῦ, ποῦ εἶναι κατατεθειμένα τὰ χρήματα, καὶ ποῖον τόκον ἀποφέρουσι· προσδεύει ἢ ὄχι, αὐξάνει ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀρφανῶν ἢ ἐλαττοῦται, γίνεται καρπός, ἢ ἂν δὲν γίνεται ἀρκετός, ποῖα τὰ αἷτια, ποῖα ἡ ἐτησίαι δαπάνη καὶ τὰ τοιαῦτα. Οἱ ἑταῖροι πρέπει κἂν τὰ ὀνόματα αὐτῶν νὰ βλέπωσι δημοσιευόμενα, διὰ νὰ μανθάνωσι τοῦλάχιστον ὅτι ἐδόθησαν ἐγκαίρως αἱ συνεισφοραὶ αὐτῶν. Ὅσῃν ἐμπιστοσύνην καὶ ἂν ἔχουσι εἰς τοὺς διαχειριζομένους τὰ τοῦ καταστήματος, θέλουσι πρὸς ἡτυχιάν τῆς ἰδίας συνειδήτεως ὅτι αἱ συνεισφοραὶ

των καρποφοροῦσι, νὰ γνωρίζωσιν ὅλα ταῦτα. Τὰ δὲ διευθύνοντα μέλη ὀφείλουσιν εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ὑπόληψιν νὰ δημοσιεύωσι τακτικῶς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν διοίκησιν τῆς ἐταιρίας.

Αἱ ἰδέαι αὐταὶ δὲν εἶναι πρωτοφανεῖς ὅλα τὰ ἐταιρικά καταπτήματα οὕτω πως διοικούνται εἰς τὴν Εὐρώπην. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, εἰς τὴν Γαλλίαν, εἰς τὴν Γερμανίαν, ἐκάστην συνεδριάσιν των δημοσιεύουσι διὰ τινος ἡμερίδος τὰ διοικητικὰ συμβούλαι· εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἐκτυποῦσιν ἐν βιβλίῳ ἰδιαιτέρῳ ὅλα αὐτῶν τὰ πρακτικά, καὶ τὰ διανεμοῦσιν εἰς τοὺς ἐταίρους. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔπραττον ἄλλοτε καὶ αἱ ἡμέτεραι ἐταιρίαι ἢ τε φιλεκαπιδευτικὴ καὶ ἢ ἀρχαιολογικὴ· ἀλλ' ἀπὸ ἑπαυσαν, ἔπαυσε καὶ ἡ προθυμία τῶν ὁμογεῶν εἰς τὸ νὰ συνεισφέρωσι· διότι, πάλιν τὸ ἐπαναλέγομεν, οὐδεὶς ἐταῖρος δίδει χρήματα ἂν δὲν ἤξερῃ ποῦ καὶ πῶς θὰ δαπανηθῶσι.

Καὶ ἐλπίζομεν μὲν ὅτι ἡ διεύθυνσις τοῦ Ὀρφανοτροφείου, θέλει παραδεχθῆ τὸ σύστημα τοῦ νὰ ἐκδίδῃ τὰ πρακτικά της εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους, καὶ νὰ στέλλῃ αὐτὰ πρὸς ἕκαστον τῶν ἐταίρων ἂν δὲ ἐν τοσούτῳ ἐπιθυμῇ νὰ δημοσιεύῃ ἐνίοτε τὰς πράξεις της, προσφέρομεν αὐτῇ προθύμως τὰς στήλας τῆς Παρθώρας.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος· ἄλλοτε δὲ θέλομεν ὁμιλήσει περὶ τοῦ ὀργανιστικοῦ διατάγματος τῆς ἐταιρίας ταύτης, ἔλλειποῦς ὄντος κατὰ πολλὰ, καὶ ἰδίως κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἐλλογῶν καὶ κατὰ τὸν ἔλεγχον.

Ἴδου τὰ ὀνόματα τῶν κυριῶν αἵτινες συνειτέφερον ἐν Μαγκετριά ὑπὲρ τοῦ Ὀρφανοτροφείου·

Δραχμαὶ

Δέσποινα Α. Ζίφου.	600.
Πηνελόπη Α. Σεκιάρη.	600.
Ἀργυρῶ Κ. Ταμβάκου.	300.
Μαριέτα Α. Μαυρογορδάτου.	300.
Ἀσπασία Δ. Ράλλη.	300.
Κορνελία Α. Κοπκίλη.	300.
Ὀλυμπία Ι. Ἀσλάν.	200.
Σοφία Ι. Βασιλείου.	300.
Αἰκατερίνη Π. Θεολόγου.	200.
Χαρίκλεια Θ. Παναγίδη.	300.
Χαρίκλεια Θ. Σοβατζόγλου.	200.
Λουκία Στ. Φραγκοπούλου.	300.
Χαρίκλεια Χ. Κωνσταντινίδη.	200.
Ἐλένη Β. Ζαχάροφ.	200.
Ράλλου Φρ. Φωτιάδη.	300.
Αἰκατερίνη Ἰω. Σαγραντή.	300.
Σάρκ Α. Βλαγομένου.	300.
Σοφία Σοφιανοῦ.	400.
Ἀσπασία Ἰωάν. Ζυγομαλά.	300.
Δέσποινα Α. Σκουλούδη.	150.
Χαρίκλεια Θ. Σκουλούδη.	150.

6,300.

Λυπούμεθα ὅτι δὲν γνωρίζομεν καὶ τῶν λοιπῶν συνδρομητῶν τὰ ὀνόματα, διὰ νὰ ἐρμηνεύσωμεν καὶ πρὸς αὐτοὺς δημοσίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν.

ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΑΝΑΡΙΩΝ ΝΗΣΩΝ.

Αἱ Κανάριοι νῆσοι ἀποτελοῦσι μικρὸν τι ἀρχιπέλαγος κείμενον ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ ὠκεανῷ παρὰ τὸ δυτικὸν παράλιον τῆς Ἀφρικῆς, μεταξύ τῆς 27° 39' καὶ 29° 26', 30' μοίρας βορείου πλάτους, καὶ τῆς 15° 40', 30' καὶ 2° 30' μήκους. Αὐταὶ εἰσὶν ἑπτὰ τῶν ἀριθμῶν, ἐκτὸς τριῶν σκοπέλων. Καὶ τρεῖς δὲ κείμεναι ἐκτὸς τοῦ πορθμοῦ τῶν Γαδεΐρων, ἦσαν γνωσταὶ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὅπου κατὰ τοὺς ποιητὰς ὑπῆρχον τὰ ἡλύσια πεδία.

Διακοπέισις δὲ ἀκολούθως τῆς αὐτῶν συγκοινωνίας μετὰ τῆς ἡπείρου, ἔμειναν ἐπὶ ἱκανοὺς αἰῶνας ἀπρόσιτοι καὶ μεμονωμένοι, καὶ σχεδὸν πάντα ἄγνωστοι τοῖς Εὐρωπαίοις θαλασσοπόροις, οἵτινες μολὶς περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς 14 ἑκατονταετηρίδος ἀνεκάλυψαν αὐτάς, ὅτε, ὡς βεβαιοῦσιν οἱ τότε καὶ οἱ ὀλίγον μεταγενέστεροι συγγραφεῖς, δύο τινὰ θαύματα παρατηροῦντο ἐν αὐταῖς, πρῶτον μὲν δένδρα τινὰ γαρσὲ καλούμενα καὶ ἀναδίδοντα διηνεκῶς ἐκ τῶν φύλλων αὐτῶν διαυγέστατον καὶ εὐχυμώτατον ὕδωρ· καὶ δεῦτερον νῆτός τις καλουμένη Ἀγίος Βράνδων ἢ Βορόδων, πάντῃ ἀπρόσιτος τοῖς θαλασσοπόροις, ὡς ἀκαταπαύστως καὶ βαθμηδὸν ἀπομακρυνομένη ἀπὸ τοὺς πλησιάζοντας αὐτήν. Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ γαρσὲ εἰς οὐ σὺδευία ρίζα σώζεται πλέον, ὁ γνωστός διὰ τὴν φιλαλήθειαν αὐτοῦ ἱστοριογράφος Ἀβρεῦ Γαλίνδος, οὐ τὰ συγγράμματα σώζονται ἀνέκδοτα ἐν τοῖς ἀρχαίοις τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς τοῦ Ἀρχιπελάγους τούτου, βεβαίαι ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ ἀκόμη ἐτώζετο δένδρον οὐ ἢ ῥίζα εἶχε 12 σπιθαμῶν περίμετρον, καὶ οὐ τὸ ὕψος ἀνέβαινεν εἰς τεσσαράκοντα ὡς ἐγγιστα πόδας. Ἡ στρογγύλη αὐτοῦ κορυφῆ εἶχεν, ὡς λέγει, 120 ποδῶν περίμετρον, τὰ φύλλα ἦσαν πυκνά, στερεὰ, λεῖα, διαρκῆ καὶ ἀειθαλῆ, ὁμοιάζοντα τὰ τῆς δάφνης, ἀλλὰ μεγαλύτερα κατὰ τὸ μέγεθος. Ὁ καρπὸς ἦτον ὡς ἡ βάλανος, καὶ οἱ ἐν αὐτῷ σπόροι εἶχον ἀρωματικὴν τινα γεῦσιν. Περὶ δὲ τὴν ρίζαν αὐτοῦ ὑπῆρχε βάτος ἀνυψομένη μέχρι τῶν κλάδων τοῦ γαρσὲ. Ὑπῆρχον πρὸς δε καὶ τινες φηγαὶ καὶ ἄλλοι θάμνοι. Πρὸς βορρᾶν δὲ εὕρισκοντο δύο μεγάλαι δεξαμεναὶ ὧν ἐκάστη εἶχεν ἑκτασιν εἰκοσι τετραγωνικῶν ποδῶν καὶ 16 σπιθαμῶν κατὰ βάθος. Αὐταὶ δὲ ἐχρησίμευσον ἵνα δέχωνται τὸ ἐκ τοῦ δένδρου τούτου διηνεκῶς καταπίπτον ὕδωρ. Ἀλλ' ἰδοὺ πῶς ὁ ἀγγίλους οὗτος συγγραφεὺς ἐξηγεῖ τὸ περίεργον μὲν καὶ παράδοξον κατὰ πρώτην ὄψιν, ἀλλὰ